

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PINIGŲ PLOVIMO PREVENCIJOS
Į S T A T Y M A S**

1997 m. birželio 19 d. Nr. VIII-275
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šio įstatymo paskirtis – nustatyti pinigų plovimo prevencijos priemones bei valstybės institucijas, atsakingas už pinigų plovimo prevencijos priemonių įgyvendinimą.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Pinigų plovimas** – veika, kuria siekiama įteisinti arba nuslėpti nusikalstamu būdu įgytų pinigų kilmę.

2. **Pinigų plovimo prevencija** – šiame įstatyme numatytų priemonių, užkertančių kelią pinigų plovimui, įgyvendinimas.

3. **Pinigai** – gryniesi pinigai, čekiai, vekseliai, kelionių čekiai, kiti pinigus pakeičiantys mokėjimo dokumentai.

4. **Kredito įstaigos** – bankai, kredito unijos ir kitos įstaigos, veikiančios pagal Lietuvos banko išduotą licenciją.

5. **Finansinės įstaigos** – draudimo įmonės ir draudimo brokeriai, investiciniai fondai, investicinių fondų valdymo įmonės ir depozitoriumai, finansų maklerių įmonės, investicijų valdymo bei konsultavimo įmonės. Lombardo ir pašto veikla šiame įstatyme prilyginama finansinės įstaigos veiklai.

6. **Klientas** – juridinis ar fizinis asmuo, atliekantis operacijas pinigais su kredito ar finansine įstaiga ar kitu juridiniu asmeniu arba įmone, neturinčia juridinio asmens teisių.

7. **Operacijos pinigais** – pinigų padėjimas ar priėmimas, paėmimas ar išdavimas, keitimas finansinėse ir kredito įstaigose, taip pat pinigų mokėjimas ar gavimas civilinių sandorių ar kitu pagrindu.

**ANTRASIS SKIRSNIS
VALSTYBĖS INSTITUCIJOS, ATSAKINGOS UŽ PINIGŲ PLOVIMO
PREVENCIJOS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMĄ**

3 straipsnis. Valstybės institucijos, atsakingos už pinigų plovimo prevencijos priemonių įgyvendinimą

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, mokesčių policija, Lietuvos bankas ir Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos yra valstybės institucijos, kurios pagal kompetenciją atsakingos už šiame įstatyme numatytų pinigų plovimo prevencijos priemonių įgyvendinimą.

4 straipsnis. Metodinių rekomendacijų pinigų plovimo prevencijos klausimais priėmimas

Lietuvos bankas priima kredito įstaigoms skirtas metodines rekomendacijas, kuriomis būtų siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui.

5 straipsnis. Mokesčių policijos funkcijos įgyvendinant pinigų plovimo prevencijos priemones

Mokesčių policija pagal kompetenciją:

- 1) renka ir registruoja šiame įstatyme nurodytą informaciją apie kliento operacijas pinigais ir klientą, atliekantį šias operacijas;
- 2) renka ir analizuoja informaciją, susijusią su pinigų plovimo prevencijos priemonių įgyvendinimu;
- 3) teikia informaciją teisėsaugos ir kitoms valstybės institucijoms šių motyvuotu reikalavimu apie kliento atliekamas operacijas pinigais;
- 4) atlieka kvotą pinigų plovimo bylose;
- 5) bendradarbiauja su užsienio valstybių institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis, įgyvendinančiomis pinigų plovimo prevencijos priemones;
- 6) teikia metodines rekomendacijas finansinėms įstaigoms, kitiems juridiniams asmenims ir įmonėms, neturinčioms juridinio asmens teisių, šio įstatymo įpareigotiems teikti informaciją mokesčių policijai, dėl reikiamų duomenų rinkimo ir perdavimo;
- 7) ne rečiau kaip kartą per metus pateikia ataskaitą Vyriausybei apie savo veiklą.

6 straipsnis. Mokesčių policijos teisės įgyvendinant pinigų plovimo prevencijos priemones

1. Mokesčių policija turi teisę:

- 1) gauti iš valstybės institucijų, kredito ir finansinių įstaigų, kitų juridinių asmenų ir įmonių, neturinčių juridinio asmens teisių, savo funkcijoms atlikti reikalingus duomenis ir dokumentus apie atliekamas operacijas pinigais;
 - 2) tikrinti valstybės institucijų, kredito ir finansinių įstaigų, kitų juridinių asmenų ir įmonių, neturinčių juridinio asmens teisių, veiklą, susijusią su pinigų plovimo prevencijos priemonių įgyvendinimu;
 - 3) gauti iš valstybės institucijų, kredito ir finansinių įstaigų, kitų juridinių asmenų ir įmonių, neturinčių juridinio asmens teisių, informaciją, susijusią su pinigų plovimo prevencijos priemonių įgyvendinimu;
 - 4) koordinuoti valstybės institucijų veiklą, susijusią su pinigų plovimo prevencijos priemonių įgyvendinimu;
 - 5) nurodyti valstybės institucijų, kredito ir finansinių įstaigų, kitų juridinių asmenų ir įmonių, neturinčių juridinio asmens teisių, vadovams aplinkybes ir sąlygas, sudarančias galimybes pažeisti įstatymus ir kitus teisės aktus, susijusius su pinigų plovimo prevencijos priemonių įgyvendinimu. Vadovai privalo išnagrinėti mokesčių policijos nurodymus ir ne vėliau kaip per 7 dienas po nurodymo gavimo pranešti mokesčių policijai apie priimtas priemones.
2. Mokesčių policijos pareigūnų, atliekančių kvotą pinigų plovimo bylose, teises reglamentuoja Baudžiamojo proceso kodeksas.

7 straipsnis. Valstybės institucijų bendradarbiavimas

1. Teisėsaugos ir kitos valstybės institucijos privalo pranešti mokesčių policijai apie pastebėtus galimo pinigų plovimo požymius, šio įstatymo pažeidimus ir priemones, kurių buvo imtasi prieš pažeidėjus. Duomenis, kuriuos valstybės institucijos turi pranešti mokesčių policijai, ir šios informacijos pateikimo tvarką nustato Vyriausybė.
2. Informacija, kurią mokesčių policija gauna iš teisėsaugos ir kitų valstybės institucijų, kredito ir finansinių įstaigų, notarų ir asmenų, turinčių teisę atlikti notarinius veiksmus, kitų juridinių ar fizinių asmenų, įmonių, neturinčių juridinio asmens teisių, pinigų plovimo prevencijos tikslu, gali būti įstatymų nustatytais atvejais perduota operatyvinės veiklos subjektams ir kitoms valstybės institucijoms.

TREČIASIS SKIRSNIS PINIGŲ PLOVIMO PREVENCIJOS PRIEMONĖS

8 straipsnis. Operacijų pinigais įtartinumas

1. Jeigu kredito ir finansinės įstaigos įtaria, kad jose atliekamos kliento operacijos pinigais gali būti susijusios su pinigų plovimu, jos privalo nustatyti kliento tapatybę ir informaciją apie atliktą operaciją pinigais nedelsdamos pateikti mokesčių policijai nepaisant operacijos pinigais dydžio.

2. Kriterijus, kuriais vadovaujantis operacija pinigais laikoma įtartina, nustato Vyriausybė kartu su Lietuvos banku.

9 straipsnis. Kliento tapatybės nustatymas

1. Kredito ir finansinės įstaigos privalo nustatyti kliento tapatybę, jeigu kliento atliekamos operacijos pinigais suma viršija 50 000 litų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

2. Kiti juridiniai asmenys ar įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, privalo nustatyti kliento tapatybę, jeigu kliento atliekamos operacijos pinigais suma viršija 50 000 litų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

3. Kliento tapatybės nustatymo tvarką nustato Vyriausybė.

4. Kliento tapatybė turi būti nustatyta prieš pradedant operaciją pinigais.

5. Draudžiama atlikti operaciją pinigais, jeigu klientas šio įstatymo nustatytais atvejais nepateikia duomenų, patvirtinančių jo tapatybę, arba pateikti ne visi duomenys ar jie neteisingi.

10 straipsnis. Sandorio sudarymas per atstovą

Kai sudaromas sandoris, apie kurį pagal šį įstatymą turi būti pranešta mokesčių policijai, per atstovą, kredito ir finansinės įstaigos, kiti juridiniai asmenys ir įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, privalo nustatyti kliento ir jo atstovo tapatybę.

11 straipsnis. Informacijos saugojimas

1. Kredito ir finansinės įstaigos privalo tvarkyti registrą apie kliento atliktas operacijas pinigais, kurių suma viršija 50 000 litų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, bei įtartinas operacijas.

2. Juridiniai asmenys ir įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, privalo tvarkyti registrą apie kliento atliktas operacijas pinigais, kurių suma viršija 50 000 litų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

3. Registre pateikiami duomenys apie kliento tapatybę bei operacijų pinigais sumos. Registro tvarkymo taisyklės nustato Vyriausybė kartu su Lietuvos banku.

4. Operaciją pinigais patvirtinantys dokumentai ar kiti juridinę galią turintys dokumentai, susiję su operacijų pinigais atlikimu, turi būti saugomi 10 metų nuo ryšių su klientu pabaigos.

12 straipsnis. Informacijos pateikimas mokesčių policijai

1. Kredito ir finansinės įstaigos, kiti juridiniai asmenys ar įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, atliekantys operacijas pinigais, privalo kliento tapatybę patvirtinančius duomenis ir informaciją apie atliktą operaciją pinigais pateikti mokesčių policijai, jeigu kliento vienkartinės operacijos pinigais arba kelių operacijų, kurios yra tarpusavyje susijusios, suma viršija 50 000 litų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta. Mokesčių policijai pateikiamoje informacijoje nurodomi kliento tapatybę patvirtinantys duomenys; jeigu sandoris sudarytas per atstovą - ir atstovo tapatybę patvirtinantys duomenys; operacijos pinigais suma; valiuta, kuria sudarytas sandoris; sandorio sudarymo data; sandorio įvykdymo būdas; subjektas, kurio naudai sudarytas sandoris.

2. Draudimo įmonės praneša mokesčių policijai kliento ir draudžiamo asmens tapatybę patvirtinančius duomenis ir informaciją apie atliktą operaciją pinigais, jeigu metinė draudimo premijų suma viršija 10 000 litų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

3. Kredito įstaigos praneša mokesčių policijai kliento tapatybę patvirtinančius duomenis ir informaciją apie vienkartinį pinigų keitimą iš vienos valiutos į kitą, jeigu keičiamų pinigų suma viršija 10 000 litų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

4. Šio straipsnio 1–3 dalyse nurodyta informacija mokesčių policijai pateikiama nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo operacijos atlikimo dienos.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija mokesčių policijai neteikiama, jeigu kredito ar finansinės įstaigos klientas yra kita kredito ar finansinė įstaiga.

6. Kredito ar finansinė įstaiga gali neteikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos mokesčių policijai, jeigu kliento veiklai būdingos didelės nuolatinės ir reguliarios operacijos pinigais, atitinkančios Vyriausybės ir Lietuvos banko nustatytus kriterijus.

7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodyta išimtis netaikoma, jeigu kredito ar finansinės įstaigos klientas verčiasi:

- 1) teisinių paslaugų teikimu, advokato praktika, notaro veikla;
- 2) loterijų, bingo organizavimu ir vykdymu;
- 3) veikla, susijusia su juodaisiais, spalvotaisiais arba tauriaisiais (retaisiais) metalais, brangakmeniais, juvelyriniais dirbiniais, meno kūrinių;
- 4) prekyba transporto priemonėmis;
- 5) prekyba nekilnojamojo turto;
- 6) audito veikla;
- 7) asmens sveikatos priežiūra;
- 8) aukcionų organizavimu ir vykdymu;
- 9) turizmo ar kelionių organizavimu;
- 10) didmenine prekyba alkoholiniais gėrimais ir alkoholio produktais, tabako gaminiais;
- 11) prekyba naftos produktais;
- 12) prekyba medikamentais.

13 straipsnis. Muitinės įstaigų veikla

1. Muitinės įstaigos atlieka į Lietuvos Respubliką įvežamų ir iš jos išvežamų grynųjų pinigų sumų kontrolę Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Muitinės įstaigos privalo registruoti kiekvieną grynųjų pinigų įvežimo į Lietuvos Respubliką ir išvežimo iš jos atvejį, jeigu įvežamų arba išvežamų grynųjų pinigų vienkartinė suma viršija 10 000 litų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

3. Muitinės įstaigos privalo nedelsdamos, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pranešti mokesčių policijai, jeigu juridinis ar fizinis asmuo įveža į Lietuvos Respubliką ar išveža iš jos grynųjų pinigų vienkartinę sumą, viršijančią 50 000 litų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

4. Draudžiama vienam fiziniam ar juridiniam asmeniui išvežti iš Lietuvos Respublikos grynųjų pinigų sumą, viršijančią 500 000 litų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, išskyrus įstatymų ar Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių numatytus atvejus.

14 straipsnis. Notarų veiksmai

Notarai ar asmenys, turintys teisę atlikti notarinius veiksmus, tvirtindami sandorį, kurio suma viršija 50 000 litų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, arba įtartinais atvejais privalo nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pateikti mokesčių policijai informaciją, nurodytą šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje.

15 straipsnis. Mokesčių policijai pateiktos informacijos apsauga

1. Šiame įstatyme nurodyta informacija, kurią gauna mokesčių policija, negali būti skelbiama ar perduodama kitoms valstybės valdymo, kontrolės ar teisėsaugos institucijoms, išskyrus šio ir kitų įstatymų numatytus atvejus.

2. Valstybės institucijoms ir jų tarnautojams, kredito ir finansinėms įstaigoms, notarams ir asmenims, turintiems teisę atlikti notarinius veiksmus, juridiniams asmenims, įmonėms, neturinčioms juridinio asmens teisių, ir jų darbuotojams draudžiama pranešti klientui ar kitiems asmenims, kad informacija apie jų atliekamas operacijas pinigais pateikta mokesčių policijai.

3. Šiame įstatyme nurodytos informacijos pateikimas mokesčių policijai nelaikomas pramoninės, komercinės ar banko paslapties atskleidimu.

4. Asmens, padėjusio išaiškinti pinigų plovimo prevencijos priemonių įgyvendinimo pažeidimus ir pinigų plovimo atvejus, anonimiškumą garantuoja šis įstatymas.

**KETVIRTASIS SKIRSNIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

16 straipsnis. Mokesčių policijos veiksmų apskundimas

Mokesčių policijos pareigūnų veiksmai gali būti skundžiami įstatymų nustatyta tvarka.

17 straipsnis. Žalos atlyginimo tvarka

Žala, padaryta neteisėtais mokesčių policijos pareigūnų, einančių tarnybines pareigas, veiksmais, atlyginama įstatymų nustatyta tvarka.

18 straipsnis. Atsakomybė

Pareigūnai ir asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1998 m. sausio 1 d.

20 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei ir Lietuvos bankui

1. Vyriausybė ir Lietuvos bankas iki 1998 m. sausio 1 d. priima teisės aktus, susijusius su pinigų plovimo prevencijos įstatymu.

2. Vidaus reikalų ministras, tvirtindamas Mokesčių policijos nuostatus, juose numato, kad pinigų plovimo prevencijos priemonės įgyvendina savarankiškas mokesčių policijos struktūrinis padalinys.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS
